

Digital inkludering og digital trygghet

v/Einar Moen, daglig leder Seniornett Grenland

Digitaliseringsminister Karianne O. Tung, fra besøket hos oss i 2025:

- Å mestre det digitale i hverdagen handler om den enkeltes trygghet, om kontroll på eget liv og om verdighet
- Jeg har stor tro på digitaliseringen, men vi kan ikke ha på oss digitale skylapper. Vi må se og være realistiske for utfordringene. Fordi, alle skal med, både seniorer, innvandrere, funksjonshemmede og andre som lett faller utenfor.
- Seniornetts innsats er avgjørende for at «alle skal bli med» på digitaliseringen av Norge. Vi må overkomme barrierene, som mange kjenner på, bygge kompetansen til alle eldre og opparbeide digital selvtillit i hele befolkningen. Noe Seniornett virkelig bidrar til! Det handler om digital trygghet og digital motstandskraft, i en stadig mer utrygg verden.

Mange offentlige og private tjenester er opprinnelig bygget på en analog plattform. Ofte blir ting mer knotete og komplisert enn det trenger. I tillegg er det ingen standard for hvor du finner informasjon, menyer og innstillinger. Og har du klart å gjøre alt riktig og trykket «send», blir du liggende våken og lure. Kom meldingen fram? I app-verdenen er det enda større variasjon. Mangfold er bra, bare ikke for mye!

Fordelen med digitale selvbetjeningsløsninger er at du kan bestille skattekort en lørdag kveld og betale regninger i nettbanken til alle døgnets tider. Du kan bestille togbillett og laste ned lydbok, når det passer deg. Denne fordelen med det digitale er noe vi seniorer også liker.

Men noen ganger trenger vi hjelp og behøver å snakke med en person. Når ektefellen plutselig faller fra, er det mye å passe på. Hvor begynner du og hvem skal du kontakte?

Å ha, og holde vedlike, digital kompetanse er nesten uavhengig av alder. Vi må øve for å bli gode! Stadig flere 90-åringer bruker smarttelefon, har e-post og nettbank. Mens en 55-åring med en demens-diagnose ikke lenger klarer å bruke et nettbrett eller pc.

Utfordringen er ofte mangel på digital kompetanse. 3% - 4% av innbyggerne er ikke-digitale. I tillegg er 8% - 10% digitale, men bruker telefon, nettbrett og pc i mindre grad og er derfor utrygge i møtet med digitale løsninger. Utfordringen ligger naturligvis i nærmiljøet, hos politikerne og kommunene. Her er det etablert Digihjelpen i biblioteker og servicetorg for å kunne bidra til basisopplæring en til en for de som tar kontakt. Spørsmålet er naturligvis hvordan nå ut til alle innbyggere som har behov for hjelp og bistand.

Gode brukervennlige digitale løsninger er viktig for at borgerne, uavhengig av alder, kan bruke tjenestene på en trygg og sikker måte. Det må også finnes et likeverdig tilbud til de som ikke behersker digitale verktøy eller løsninger.

Jo eldre vi blir, jo mer utfordrende er det å lære nye ting. Og utviklingen innenfor det digitale går fort. Derfor må vi bygge ut og tilby veiledning, kurs og hjelp til seniorer, slik at de klarer å henge med.

«Jeg greier ikke å følge med på teknologien» (kilde: Telemark Røde Kors)

Besøksvenner i Telemark Røde Kors får stadig flere spørsmål om praktisk digital hjelp hos de eldre de besøker. I spørreundersøkelsen svarer hele 35 prosent av de over 70 år at de er sterkt eller ganske bekymret for ny teknologi og digitalisering av samfunnet.

«Jeg får ikke kontakt med omverden,» forteller én av de mange eldre Røde Kors har snakket med den siste tida om hvilke bekymringer de har i hverdagen

Konsekvensene ved digitalt utenforskap

Konsekvensene av digitalt utenforskap kan være betydelige. Det kan føre til sosial isolasjon, økonomisk ulikhet, redusert tilgang til utdanning og arbeidsmuligheter, og begrensninger i tilgangen til viktig informasjon og offentlige tjenester.

I dagens digitale samfunn er digitale ferdigheter og tilgang til internett og digitale ressurser blitt viktige for å kunne delta fullt ut i mange aspekter av samfunnet

Hva bør gjøres?

For å redusere digitalt utenforskap er det viktig å jobbe med å øke tilgangen til digitale ressurser og teknologier, spesielt blant marginaliserte grupper.

Dette kan inkludere tiltak som å redusere kostnadene for internett og digitale enheter, gi opplæring i digitale ferdigheter og teknologisk kompetanse, og øke bevisstheten om viktigheten av digital inkludering og like muligheter for alle.

Offentlige og private organisasjoner, myndigheter og frivillige grupper kan alle spille en rolle i å adressere og redusere digitalt utenforskap

Og vi trenger møteplasser lokalt der seniorer kan få hjelp, kurs og støtte i å bruke digitale verktøy og tjenester.

Seniornett Grenland er en slik møteplass.

